

Curtea Supremă de Justiție

Î N C H E I E R E

28 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componență:

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Țurcan Anatolie

Roic-Botezatu Lilia

a examinat fără citarea părților, admisibilitatea recursurilor declarate împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2022 de către avocatul Druță Boris în numele inculpaților

Apavaloae Dumitru Xxxxx, născut la xxxxx, cu viza de domiciliu în xxxxx și domiciliat de fapt în xxxxx

și

Botnari Iurie Xxxxx, născut la xxxxx, domiciliat în xxxxx

Termenul de examinare:

instanța de fond: 02.09.2016 – 28.12.2017;

instanța de apel: 31.01.2018 – 04.10.2022;

instanța de recurs: 04.01.2023 – 28.02.2024.

Asupra recursurilor declarate, completul de judecată

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 28 decembrie 2017:

Botnari Iurie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 164 alin. (2) lit. b), c) și e) Cod penal la 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Apavaloae Dumitru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 164 alin. (2) lit. c) și e) Cod penal la 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea din contul lui Botnari Iurie și Apavaloae Dumitru, în mod solidar, în beneficiul statului 114 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Prima instanță a constatat că:

Botnari Iurie și Apavaloae Dumitru, la 13 iunie 2016, aproximativ ora 9:00, împreună și de comun acord, inclusiv cu alte persoane, aflându-se în gospodăria lui Davîdov Mihai, situată în xxxxx, având scopul răpirii persoanei, aplicând violență fizică față de Ganța Tudor, despre care cunoșteau cu certitudine că este minor, l-au urcat forțat într-un automobil de model neidentificat, și contrar voinței ultimului, l-au transportat în gospodăria lui Botnari Tudor (tatăl lui Botnari Iurie), amplasată în

mun. Chișinău, or. Sângera, str. Petru Zadnipru 22, unde pe parcursul zilei, intenționat i-au aplicat lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului, cauzându-i vătămări corporale, ținându-l închis în subsolul gospodăriei.

Botnari Iurie, continuându-și acțiunile criminale, la 13 iunie 2016, aproximativ la ora 14:00, aflându-se în xxxxx, cu scopul răpirii persoanei, prin constrângere psihică față de Davîdov Mihai, declarându-i că dacă nu merge îl va bate pe Ganța Tudor, l-a urcat într-o rutieră, și contrar voinței ultimului, au mers în aceeași gospodărie amplasată în xxxxx, unde intenționat i-a aplicat lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului, cauzându-i vătămări corporale neînsemnate.

Aceste acțiunile ale lui Botnari Iurie au fost încadrate în baza art. 164 alin. (2) lit. b), c) și e) Cod penal – *răpirea a două persoane, inclusiv cu bună-știință a unui minor, de mai multe persoane* și ale lui Apăvăloae Dumitru în baza art. 164 alin. (2) lit. c) și e) Cod penal – *răpirea cu bună-știință a unui minor, de mai multe persoane*.

3. Nefiind de acord cu sentința apel au declarat avocatul Babără Marian, în numele inculpatului Botnari Iurie, și avocatul Scutaru Ana, în numele inculpatului Apavaloae Dumitru.

3.1. Avocatul Babără Marian prin apelul declarat în numele inculpatului Botnari Iurie a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Botnari Iurie să fie achitat de învinuirea adusă, motivând că prima instanță a efectuat o apreciere eronată a probelor administrate la dosar și a pronunțat o sentință de condamnare neîntemeiată, or, starea de fapt reală în prezenta cauză este cu totul alta decât cea constatată, iar la baza acelor constatări, prima instanță nu a ținut cont de probele obținute și verificate în cadrul ședințelor de judecată, ci s-a ghidat de probele obținute de acuzare pe parcursul urmăririi penale, ignorând că, de fapt, versiunile procurorului nu și-au mai găsit confirmare și în ședința de judecată.

Fiind constrânsă prin lege ca să se pronunțe asupra tuturor probelor administrate la dosar, dând valoare probantă superioară probelor verificate și confirmate nemijlocit în ședința de judecată, prima instanță a deviat flagrant de la această obligație și a omis să supună unei aprecieri critice probele ce nu s-au mai confirmat în cadrul ședinței de judecată. Mai mult, prima instanță a ignorat să reflecte și să includă în sentință declarațiile părții vătămate Ganța Tudor depuse de acesta în ședința de judecată, tăinuindu-le, ci a reprodus selectiv câteva pasaje din declarațiile depuse de acesta în fața organului de urmărire penală.

În prezenta cauză acuzarea nu a putut demonstra faptele imputate, dat fiind că pretinsele victime și martorii, fiind scutiți de presiunea exercitată de organul de urmărire penală, au expus faptele și evenimentele în versiunea reală, așa cum ele s-au derulat, confirmând întocmai declarațiile apelantului.

Or, acesta a declarat cert că niciodată nu a comis infracțiunea imputată, ci a executat mai multe acțiuni de elucidare a împrejurărilor și circumstanțelor în care tatăl său a fost supus unor agresiuni. Toate activitățile sale au fost îndreptate strict pentru a identifica persoanele vinovate de producerea acelor agresiuni precum și circumstanțele în care aceste fapte s-au comis. Identificându-i ca agresori ai tatălui său pe cele 2 persoane, i-a determinat pe ultimii să aibă o discuție cu tatăl său, pentru a confrunța versiunile lor și a obține scuze de la aceștia pentru violența cauzată tatălui său.

Aceste declarații au fost confirmate în ședințele de judecată și de martorii ce au fost audiați, care nicidecum nu au atestat existența violenței față de pretinsele

victime, precum și nici nu au confirmat refuzul acestora de a se deplasa împreună cu apelantul. Chiar și prima instanță, în mod absolut selectiv, recunoaște și confirmă ca fiind parțial nule mai multe probe, inclusiv plângerile penale consemnate de polițiști, din spusele (chipurile) a lui Davîdov M., care era în stare avansată de ebrietate și nu înțelegea ce se petrece, dar pune la baza condamnării, totuși aceste probe.

Prin răpirea unei persoane se înțelege capturarea ei contrar dorinței sau voinței sale, însoțită de schimbarea locului de reședință ori de aflarea temporară în alt loc și de privarea ei de libertate. Capturarea, schimbarea locului de reședință și privarea de libertate a victimei constituie două elemente obligatorii ale laturii obiective ale răpirii persoanei.

Contrar acestor cerințe obligatorii, apelantul nu a capturat pe nimeni, ci cele două persoane i-au însoțit de bună voie. Una din ele s-a deplasat cu mijlocul de transport comun (rutiera), în prezența a mai multe persoane, iar dacă această transportare era contra voinței sale, el putea lejer să apeleze la ajutor, dar nu a făcut-o, împrejurări în care atestă că nu poate fi vorba despre o deplasare a celor două pretinse victime contrar voințe lor și de o capturare a acestora.

În același timp, doctrina juridică indică că, latura subiectivă se caracterizează numai prin intenție directă, ceea ce presupune că presupușii făptuitori acționează anume în direcția capturării unei persoane, transportării ei contrar voinței și privarea ei de libertate. Contrar acestor indici, apelantul a acționat doar în vederea asigurării unei confruntări între tatăl său cu cei doi agresori ai acestuia, pentru a afla circumstanțe și împrejurările în care s-au comis acele agresiuni, iar pretinsele părți vătămate nu s-au opus acestor acțiuni și au consimțit ca să meargă.

Nici latura obiectivă și nici cea subiectivă, inerente infracțiunii imputate, nu și-au găsit confirmare în cadrul cercetării judecătorești, motive din care instanța era obligată să aplice prevederile art. 390 alin. (1) Cod de procedură penală, care stabilește că instanța este obligată să adopte o sentință de achitare dacă fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii imputate.

Astfel, solicită aprecierea corectă a stării de fapt și a probatoriului administrat, cu aplicarea prevederilor art. 8 art. 400 și art. 414 Cod de procedură penală.

3.2. Avocatul Scutaru Ana în apelul declarat în numele inculpatului Apavaloae Dumitru a solicitat casarea sentinței, re judecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Apavaloae Dumitru să fie achitat de învinuirea adusă.

În motivarea cererii de apel, apărarea a invocat că toate materialele cauzei și probele prezentate de partea acuzării nu demonstrează că Apavaloae Dumitru l-a răpit pe Ganța Tudor, mai mult ca atât să-i aplice careva lovituri. Respectiv, consideră că instanța de fond eronat a constatat că prin cumulul de probe a fost demonstrat că Apavaloae Dumitru a participat nemijlocit la răpirea lui Ganța Tudor și prin urmare prin acțiunile acestuia au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate.

Privitor la episodul cu Ganța Tudor, acuzarea de stat nu a putut demonstra că Apavaloae Dumitru l-a luat cu forța pe Ganța Tudor și i-a aplicat lovituri, circumstanță dacă însăși martorii declară că inculpatul nu a aplicat careva lovituri ultimului, mai mult ca atât s-a menționat că partea vătămată singură a ieșit din casă, a mers singură, fără să fie ținută de cineva: Respectiv, se constată că presupusa parte vătămată își dădea seama că pleacă cu aceste persoane, era de acord să meargă cu ele, careva împotrivire sau rezistență nu a depus, dar a mers calm cu ei și a urcat în

mașină. Acest fapt se conchide din declarațiile martorilor și anume Doloton Anastasia, care a menționat că „...dar Apavaloae nu-mi amintesc să fi făcut ceva... Stătea mai într-o parte. Nu am văzut să aplice violența sau lovituri cuiva”.

De asemenea, martorul Afanasii Davîdov, a menționat că „*Ganța Tudor când a ieșit din casă mergea singur, nu se împotriva. S-a urcat în mașină,...Apavaloae Dumitru nu a văzut să-i aplice careva lovituri...*”. Astfel, instanța de judecată nu a luat în considerație circumstanțele în cauză.

Prin urmare, partea acuzării, contract prevederilor art. 21, 24, 52, 95, 100-101 Cod de procedură penală nu a efectuat o bună desfășurare a urmăririi penale, încălcând atât principiul legalității, egalității, contradictorialității cât și aprecierii din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicității, circumstanță ce nu a fost luat în considerare de către instanța de fond.

Organul de urmărire penală și procurorul au obligația conform normelor indicate să ia toate măsurile legale pentru cercetarea cauzei sub toate aspectele, complet și obiectiv, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuțului, învinuțului, inculpatului, cât și probe care-l dezvinovățesc și mai mult ca atât procurorul trebuie să verifice calitatea probelor administrate.

Însă, partea acuzării nu a întreprins măsuri întru verificarea calității probelor și nu a asigurat verificarea unor altor circumstanțe ce ar fi dovedit că în acțiunile lui Apavaloae Dumitru se întrunesc elementele infracțiunii inriminate. Astfel, învinuirea a fost adusă în sensul învinuirii inculpatului, fără verificarea veridicității probelor pertinente, incontestabile, ce ar confirma învinuirea acestuia și ne verificate de către instanța de judecată, limitându-se doar la probatoriul prezentat de partea acuzării.

Totodată, consideră că, cererea de apel este depusă în termenii prevăzuți de prevederile art. 404 Cod de procedură penală, deoarece cu sentința a luat cunoștință la 10 ianuarie 2018, fapt confirmat prin semnătura aplicată în avizul de recepție.

4. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2022 a fost respins ca nefondat apelul avocatului Babără Marian, în numele inculpatului Botnari Iurie, și ca depus peste termen apelul avocatului Scutaru Ana, în numele inculpatului Apavaloae Dumitru.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a statuat:

Cu referire la apelul avocatului Scutaru Ana declarat în numele inculpatului Apavaloae Dumitru că acesta este depus în afara termenului legal deoarece sentința a fost pronunțată public la 28 decembrie 2017 (f.d. 119, 139, vol. II), fapt despre care avocatul Scutaru Ana cunoștea, ea participând la ședința de judecată când a fost anunțată întrerupere în examinarea cauzei și fixată pronunțarea sentinței (f.d. 118, vol. II). Cu toate acesta avocatul la ședința de judecată din 28 decembrie 2017 nu s-a prezentat și nu a înștiințat instanța despre motivele neprezentării, prima instanță pronunțând sentința în lipsa părților(f.d. 118, vol. II-verso).

Astfel, pornind de la practica CtEDO și jurisprudența națională constantă precum și prevederile art. 402 Cod de procedură penală, potrivit cărora termenul de exercitare a căii de atac începe a curge de la data pronunțării hotărârii (*hotărârea CtEDO Sutter versus Elveția*) și că participantul la proces, care cunoaște despre faptul desfășurării în unui proces în care este vizat, este obligat de sine stătător să se intereseze de mersul procesului (*hotărârile CtEDO Avramenco versus Republica Moldova și Ponomaryov versus Ucraina*), iar repunerea unei cereri în termen, în

condițiile în care nu se constată temeuri, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârilor judecătorești, ceea ce urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice cât și a egalității armelor și violarea art. 6 CtEDO, drept care urmează a fi respectat cu referință la partea acuzării și a apărării, fără discriminare (*hotărârea CtEDO Ghirea versus Republica Moldova*), instanța de apel a reținut că avocatul Ana Scutaru, cunoștea despre data și ora pronunțării și având o obligație de diligență să se intereseze despre soarta dosarului, omiterea termenului legal de depunerea a apelului având loc din comportamentul apărării, lipsind temeuri de repunere în termen.

În contextul celor elucidate, instanța de apel a conchis că nu se va expune asupra motivelor invocate în acest apel, deoarece soluția de respingere a apelului ca depus peste termen sau inadmisibil nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

Cu referire la apelul avocatului Babără Marian, în numele inculpatului Botnari Iurie, instanța de apel a menționat că prima instanță a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării și just a adoptat o sentință de condamnare în privința inculpatului Botnari Iurie.

Astfel, vinovăția inculpatului Botnari Iurie a fost dovedită prin declarațiile părții vătămate Davîdov Mihail, martorilor Odagiu Ana, Stamatii Valerii, Doloton Anastasia, Davîdov Afanasii, Ganța Maria Botnari Tudor și Mocanu Victoria precum și prin raportul de expertiză medico-legală nr. 1692/D din 22.06.2016 (vol. I, f.d. 50-51), raportul de expertiză medico-legală nr. 1687/D din 22.06.2016 (vol. I, f.d. 57), informația 903, înregistrată la IP Botanica mun. Chișinău sub nr. 10639 din 14.06.2016.

Urmare a conținutului probelor cercetate, instanța de apel a concluzionat că argumentele apelantului precum că în acțiunile inculpatului Botnari Iurie nu sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (2) Cod penal, sunt neîntemeiate.

Așadar, nu au fost reținute alegațiile apelantului din moment ce martorul Odagiu Ana a declarat că *Botnari Iurie i-a spus că, Ganța Tudor și Davîdov Mihai au luat bani de la tata lui Botnari și până nu întoarce banii nu îi vor elibera. I-a văzut pe Ganța Tudor și Davîdov Mihai prin gardul de plasă cum merg pe drumul străzii. Amândoi veneau pe drum, Botnari Iurie mergea din urma lor. Erau tare bătuți. A văzut că la Davîdov Mihai erau săriți dinții, Ganța Tudor era cu fața umflată și ochii vineți. Soțul i-a pozat pe amândoi, s-a uitat la ei, stăteau pe prispă afară în ogradă și se țineau de cap. Nu vorbeau nimic și răsufiau din greu. Ganța Tudor nu era în stare de ebrietate. Erau bătuți și flămânzi.*

Mai mult ca atât, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 1692/D din 22.06.2016, la *Ganța Tudor s-a constatat traumă cranio-cerebrală acută închisă, manifestată prin contuzie cerebrală grad I, fractura oaselor nazale fără deplasare, echimoze și excoriații multiple, hematoame la nivelul feței și toată suprafața corpului, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contodont dur.*

Prezența acțiunilor infracționale în acțiunile inculpatului Botnari Iurie, de răpire a persoanelor se confirmă și prin declarațiile martorului Stamatii Valeriu care a declarat că, *Botnari Iurie l-a apucat de mână pe Ganța Tudor și l-a scos în afara ogrăzii, iar, a treia persoană care era cu inculpații era mai agresivă, l-a apucat pe Tudor și l-a scos după poartă, la poartă era o mașină, s-au urcat în acea mașină și au plecat, a mai declarat că l-a văzut pe Ganța Tudor într-un subsol pe scaun așezat, care se cunoștea că a fost bătut, avea vânătăi și sânge pe față. Botnari Iurie înjura și se certa cu Ganța Tudor; a observat cum Botnari Iurie i-a aplicat forța fizică asupra acestuia, acest fapt s-a întâmplat în ogradă, când necunoscutul l-a lovit pe Ganța Tudor, ultimul nu dorea să iasă, atunci Botnari Iurie l-a apucat de mână și l-a scos din ogradă pe Ganța Tudor; l-au scos forțat din ogradă. Aceste circumstanțe se mai confirmă și prin declarațiile martorului Doloton Anastasia, care a declarat că, Botnari Iurie l-a luat de subraț și când cădea îl ridica. Cebotari Ion a intrat în ogradă și a început a bătea cu picioarele pe Tudor, atunci ea le-a spus să nu-l lovească pentru că era fiica ei de 10 ani în casă. Îi spunea lui Cebotari să nu-l bată, dar el a spus că și în portbagaj îl bagă, a văzut cum l-au târât până la mașină, iar martorul Davîdov Afanasii, a relatat că, în ogradă a intrat Botnari Iurie și Apavaloae Dumitru, Cebotari a rămas la poartă. Atunci le-a arătat unde dormea Ganța Tudor, ei l-au trezit, el nu a spus nimic, era beat, nu prea înțelegea ce se întâmplă, s-a trezit dar nu complet, s-a ridicat în picioare și ei l-au luat subraț că nu putea mergea și au ieșit cu el din casă, l-au dus în mașină.*

Concomitent, partea vătămată Davîdov Mihai a declarat că, *nu a dorit să meargă, dar i-a spus că î-l bate pe Ganța Tudor, atunci a mers fără să dorească, rutiera a fost achitată de Botnari Iurie.*

Totodată, instanța de apel a reținut că nu sunt temeiuri de casare a sentinței în partea individualizării pedepsei, or prima instanță a ținut cont de prevederile art. 75-77 Cod penal adică, de pericolul social gravitatea și al infracțiunii comise de Botnari Iurie (infracțiune gravă), de personalitatea vinovatului, care potrivit revendicării nu se află la primul conflict cu legea penală, fiind cunoscut cu antecedente penale (f.d. 126, vol. I), nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru.

5. Împotriva deciziei, recursuri declară avocatul Druță Boris, în numele inculpaților Apavaloae Dumitru și Botnari Iurie.

5.1. Prin recursul declarat în numele inculpatului Apavaloae Dumitru, avocatul Druță Boris, fără a invoca incidența erorilor judiciare prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care Apavaloae Dumitru să fie achitat de învinuirea adusă.

În motivarea recursului, titularul indică că vinovăția lui Apavaloae Dumitru nu și-a găsit confirmare prin probele administrate, ultimul neparticipând la forțarea, răpirea sau lovirea lui Ganța Tudor și a lui Davîdov Mihai.

De asemenea instanța de apel insuficient a motivat posibilitatea repunerii în termen a apelului declarat în numele inculpatului Apavaloae Dumitru.

5.2. Prin recursul declarat în numele inculpatului Botnari Iurie, avocatul Druță Boris, fără a invoca incidența erorilor judiciare prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care Botnari Iurie să fie achitat de învinuirea adusă.

În motivarea recursului, titularul indică că vinovăția lui Botnari Iurie nu și-a găsit confirmare prin probele administrate, ultimul neparticipând la forțarea, răpirea

sau lovirea lui Gața Tudor și a lui Davîdov Mihai, din materialele cauzei fiind demonstrat doar faptul că aceste două persoane i-au însoțit în mod benevol și nicidecum contrar voinței lor.

Mai mult, cauza a fost examinată de către instanța de apel un termen foarte îndelungat și în lipsa părților vătămate.

6. Referință nu a fost depusă, iar titularul recursurilor s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a depus cererile în termen.

7. Examinând admisibilitatea recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Cu titlu preliminar, completul de judecată menționează că din interpretarea art. XI alin. (3) Legea nr. 246 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 rezultă că *recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului*, procedura de judecare urmând a fi efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

În cazul din speță, recurentul a depus recursuri până la 01 septembrie 2023, astfel că acestea se judecă în temeiurile în vigoare la data depunerii lor, adică în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală până la intrarea în vigoare a Legii nr. 246, adoptată la 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție).

În continuare, completul de judecată, menționează că potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală (*în redacția Legii cu modificările de până la 01 septembrie 2023*), hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

La acest capitol, completul arată că erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial, iar instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Totodată, în sensul art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală (*în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), instanța de recurs, examinând admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, este în drept să declare recursul inadmisibil în cazul în care constată că, recursul declarat este vădit neîntemeiat. Recursul este vădit neîntemeiat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

La caz, sunt aplicabile prevederile menționate supra reieșind din următoarele:

Cu privire la recursul avocatului Druță Boris declarat în numele inculpatului Apavaloae Dumitru, completul de judecată menționează că, la etapa apelului, cererea declarată în numele inculpatului Apavaloae Dumitru a fost respinsă ca fiind depusă peste termenul legal.

Ținând cont de soluția adoptată de instanța de apel, completul de judecată examinează recursul declarat de către avocatul Druță Boris, în numele inculpatului Apavaloae Dumitru, doar prin prisma chestiunii ce ține de termenul de declarare a

apelului, întrucât instanța de apel a conchis că nu a fost sesizată în conformitate cu lege, apelantul (avocatul Scutaru Ana) omițând termenul legal de declarare a cererii de apel.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, completul de judecată conchide că acestea sunt vădit nefondate, instanța de apel corect statuând că nu a fost sesizată în conformitate cu legea, or apelantul (avocatul Scutaru Ana) a omis termenul legal de declarare a cererii de apel și întârzierea depunerii acestuia nu a fost determinată de motive întemeiate.

Această soluție instanța de recurs o acceptă și o însușește pe deplin, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO (*hotărârea Albert versus România*) în partea descriptivă a deciziei fiind reflectate motivele ce au stat la baza adoptării soluției, instanța de apel examinând în mod real întrebările esențiale care i-au fost adresate (*a se vedea pct. 4.1. a prezentei hotărâri*).

La fel, în cererea de recurs nu au fost descrise circumstanțele prin ce se exteriorizează prezența erorii de drept și aceasta nu este raportată la materialele cauzei, nefiind indicate argumente în confirmarea ei, or titularul recursului nu este de acord cu decizia instanței de apel, arătând doar că „*instanța de apel insuficient a motivat posibilitatea repunerii în termen a apelului declarat în numele inculpatului Apavaloae Dumitru*”, fără a explica lipsa de temeinicie a deciziei.

Astfel că, cererea de recurs nu este precedată de o motivare corespunzătoare privind esența erorii judiciare și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei care o confirmă, iar instanța de recurs din oficiu nu este învestită cu dreptul de o completa o cerere de recurs cu argumente și circumstanțe ce ar ducă la o casare a soluției adoptate de către instanța de apel, de vreme ce instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii (art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală).

Tot aici, completul de judecată ține să remarce că legea procesual-penală nu prevede necesitatea prezentării părților la pronunțarea integrală a sentinței, această chestiune fiind una facultativă, adică părțile la dorință pot asista în ședință și primi o copie a hotărârii, sau ulterior se pot adresa pentru recepționarea acesteia, însă indiferent de prezentarea sau neprezentarea acestora, termenul de atac a hotărârii va curge începând cu ziua următoare pronunțării. Statuarea dată, rezultă din analiza coroborată a prevederilor expuse de legislator în art. 402, 340 și 230 Cod de procedură penală.

Prin urmare, completul de judecată conchide că nu se constată temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel expuse în decizie cu privire la declararea peste termenul legal a cererii de apel, declarată în numele inculpatului Apavaloae Dumitru, și a lipsei temeiurilor de repunere în termen, respectiv argumentele aduse de avocatul Druță Boris în cererea de recurs declarată în numele inculpatului Apavaloae Dumitru referitor la neconfirmarea vinovăției ultimului nu vor fi preluate pentru examinare, partea fiind decăzută de dreptul de a exercita această cale de atac.

Cu privire la recursul avocatului Druță Boris declarat în numele inculpatului Botnari Iurie, completul de judecată menționează că argumentele invocate în acesta nu și-au găsit confirmarea, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul

declarat de către avocatul Babără Marian, în numele inculpatului Botnari Iurie, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, iar motivarea soluției fiind în corespundere cu dispozitivul hotărârii, acesta fiind clar.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc, că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală stipulează că, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Privitor la criticile invocate de către recurent precum că „*vinovăția lui Botnari Iurie nu și-a găsit confirmare prin probele administrate, ultimul neparticipând la forțarea, răpirea sau lovirea lui Gașța Tudor și a lui Davidov Mihai, din materialele cauzei fiind demonstrat doar faptul că aceste două persoane i-au însoțit în mod benevol și nicidecum contrar voinței lor*”, completul de judecată le apreciază ca fiind neîntemeiate, deoarece, verificând decizia recurată în raport cu argumentele invocate, se atestă că partea apărării a primit răspuns la argumentele înaintate, iar simplul dezacord al titularului cererii de recurs cu soluția pronunțată în speță, nu constituie temei de admitere a recursului, în sensul formulat.

Mai mult, în conținutul recursului nu au fost descrise care anume probe nu au fost luate în considerație la judecarea cauzei și care infirmă învinuirea adusă și reținută în seama lui Botnari Iurie.

În acest sens, completul de judecată menționează că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în speță.

Subsecvent, completul de judecată reține că chestiunea de apreciere a probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile în proces, se concentrează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, precum și pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența, veridicitatea și utilitatea acestora și toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării acestora.

Însă, cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs reiterează, că motivele de reapreciere a probelor nu se conțin în temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării ca fiind ilegală a hotărârii contestate, deoarece instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu

stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

Din aceste considerente, completul de judecată nu examinează criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea dispunerii condamnării inculpatului conform învinuirii incriminate, astfel că reaprecierea probelor nu se încadrează în prevederile art. 427 Cod de procedură penală, iar o altă opinie asupra probelor, care au fost puse la baza hotărârii primei instanțe, apoi verificate de instanța de apel, prin continuarea judecării cauzei în fond, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

În acest sens, completul de judecată atestă, că la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 99-101, 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia privind condamnarea inculpatului Botnari Iurie de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal.

De asemenea, vis-a-vis de argumentul că „*apelurile au fost examinate în lipsa părților vătămate*”, completul de judecată menționează că partea vătămată Gața Tudor a fost audiată în ședința instanței de apel, acțiune procesuală la care a fost prezent avocatul-recurent (f.d. 194-197, vol. III), acesta făcând referire în dezbaterile judiciare la cele declarate de către partea vătămată Gața Tudor, care a relatat că „*Nu am nimic împotriva la băieți. Ceea ce s-a întâmplat a fost între noi*”, nefiind de acord cu pedeapsă privativă stabilită inculpaților (f.d. 193, vol. III).

Cât privește partea vătămată Davîdov Mihail, aceasta a participat la ședința de judecată, în ordine de apel, stabilită pentru 20 martie 2019 (f.d. 50, vol. II) și a fost legal citată de către instanța de apel de nenumărate ori, inclusiv prin recipisă și aviz de recepție, contrasemnat de către titular și membrii familiei acestuia (f.d. 52, 81, 108, 119, 141, 163, 188, vol. III), dar nu s-a prezentat în ședința de judecată, iar apărarea, pe lângă faptul că nu a contestat cele relatate de partea vătămată la etapele procesului penal anterioare apelului, nu a solicitat instanței de apel implicarea în prezentarea acestea la ședința de judecată, fapt ce rezultă din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată, care nu a fost contestat de către apărare.

Astfel, neconstatându-se îngrădirea sau încălcarea drepturilor procesuale ale inculpaților sau a părților vătămate, în cadrul judecării cauzei penale, în ordine de apel.

Totodată, avocatul Druță Boris a sesizat despre nerespectarea termenului rezonabil de judecarea a cauzei de către instanța de apel, indicând la examinarea „*apelurilor într-un termen foarte îndelungat*”, fără a solicita însă constatarea încălcării acestui drept.

Din materialele cauzei rezultă că instanța de apel a avut pe rol cauza penală a lui Apavaloae Dumitru și Botnari Iurie de la 31 ianuarie 2018 până la 04 octombrie 2022, perioadă în care au fost numite 27 ședințe de judecată, doar 3 ședințe de judecată fiind lucrative.

În cadrul acestor ședințe de judecată, apărarea depus 14 cereri de amânare (f.d. 180, 203, 209, 216, 235, vol. II și f.d. 11, 49, 70, 77, 103, 123, 157, 166, 172, vol. III), 1 ședință fiind amânată pe motiv de boală a judecătorului (f.d. 88, vol. III).

Totodată, în toate ședințele de judecată inculpații nu s-au prezentat, instanța de apel numind de 5 ori aducerea forțată a acestora (f.d. 186, vol. II și f.d. 30, 36-38, 151-153, 173-174, vol. III).

Prin urmare, în situația expusă supra, examinarea „*apelurilor într-un termen foarte îndelungat*” s-a datorat, în cea mai mare parte, comportamentului părții apărării, în persoana avocatului Babără Marian și a inculpaților.

Față de considerentele relatate, completul de judecată ajunge la concluzia că nu există temei legal pentru admiterea recursurilor declarate, și, potrivit legii, se impune respingerea acestora, ca fiind inadmisibile, cu menținerea hotărârii atacate.

8. În conformitate cu art.432 alin.(1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Inadmisibilitatea recursurilor declarate de către avocatul Druță Boris, în numele inculpaților Apavaloae Dumitru și Botnari Iurie, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2022, în cauza penală privindu-i pe lui **Apavaloae Dumitru Xxxxx** și **Botnari Iurie Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Țurcan Anatolie

Roic-Botezatu Lilia